

54PI

Onderstebavo

dans in de Grote of St. Bavo Kerk

door

Dansgroep Vanuit Marlies

choreografie Krisztina de Châtel

Grote of St. Bavo Kerk, Haarlem

maandag 27 september, woensdag 29 september,
donderdag 30 september
aanvang 20.30 uur

Kwartiermakersfestival 2004

Onderstebavo

dans in de Grote of St. Bavo Kerk

In de voorbereiding van de voorstelling *Onderstebavo* bleek al snel welke kant ik op wilde in het maakproces; ik hoefde nauwelijks wat vóór te doen. Eén armbeweging van mij, en de dansers van Vanuit Marlies maakten er hun eigen versie van: soms lekker wapperende handen of juist heel ingehouden en zacht materiaal. Bij de relatie met de objecten was voor mij eerder een menselijk aspect belangrijk dan een ruimtelijk: het aanraken van een object, de intimiteit, en het volledig opgaan in acties als een simpele verplaatsing van een object, roteren, of juist wild tekeer gaan in de ruimte! Mede met deze bouwstenen ontstond een choreografie waarin de zoektocht van de mens voorop staat. Een zoektocht naar zichzelf, naar de eigen balans, en de omgeving: de mensen om je heen, op straat of toch in het interieur van de St. Bavokerk te Haarlem.

Onderstebavo gaat over tegenstellingen, zoals structuur tegenover individuele vrijheid, vaste patronen versus ruimtelijke vrijheid, majestueuze orgelmuziek contra sobere pianomuziek.

De Grote of St. Bavo Kerk is een tastbare inspiratiebron. De gangen, de kerkbanken, de hoge pilaren en de ruimte rond het belangrijkste altaar nam ik mee in de choreografie. De dansers gaan in de voorstelling ook een lichamelijke relatie aan met objecten die de kerk in worden gebracht: stoelen en schermen die met gaas zijn bespannen.

De choreografie is opgebouwd uit verschillende scènes:

- Scènes op de banken
- Drie scènes waarbij stoelen worden gebruikt: de stoelendans, de hofdans en de solo's
- Bij vijf scènes spelen schermen een rol: de binnenkomst met de schermen, het ritueel met de armen, de duetten met de schermen, de ster en de derwisjdans (een dans van de religieuze soefi's waarbij dansers rond hun eigen as draaien)
- De finale
- De epiloog, waarbij de dansers tussen de pilaren van de kerk wandelen

Krisztina de Châtel

Muziekfragmenten

1. J.S.Bach - Toccata en fuga d moll BWV 565
2. Orgel improvisatie
3. J.S. Bach - Brandenburgs Concert Nr 3 BWV 1048 (3e deel, allegro)
(in de uitvoering van The Amsterdam Baroque Orchestra olv Ton Koopman)
4. J.S. Bach - Concert in d klein voor 2 violen en orkest BWV 1043 (allegro)
(in de uitvoering van The Academy of Ancient Music olv Andrew Manze)
5. J.S. Bach - Concert in c klein voor 2 clavecimbel, strijkers en b.c. BWV 1060 (allegro)
(in de uitvoering van The Academy of Ancient Music olv Andrew Manze)
6. H Purcell - slotdeel uit de opera King Arthur (Chaconne)
(in de uitvoering van The English Baroque Soloists & Monteverdi Choir olv John Eliot Gardiner)
7. herhaling Brandenburgs Concert Nr 3 (3e deel, allegro)
8. Erik Satie - Gymnopédies
9. J.S. Bach - Dorische Toccata BWV 538

Dansers van Dansgroep Vanuit Marlies

Saskia Breedveld
Marlies Dijker
Ramiro Echevaria
Zubeyda Erbas
Sylvia Heger
Ariane Koops
Mieke Kuiper
Bernice Mahieu
Elisa Passavanti
Swantje Schäuble, danseres van Dansgroep Krisztina de Châtel
Alexandra Simic
Valma Sloopweg
Ernst Steffens
Gonny van Zomeren

Onderstebavo is een productie van het Kwartiermakersfestival 2004, in samenwerking met Dansgroep Krisztina de Châtel

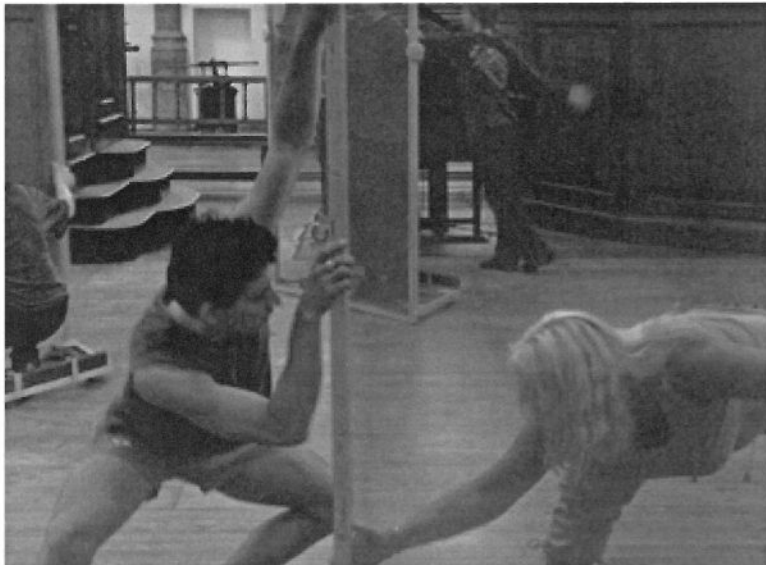

Medewerkers:

Choreografie: Krisztina de Châtel
Orgel en piano: Kees Huges
Licht en decorontwerp: Matthias Vogels, Stichting Anders Beleven
Geluid: Tjeerd Bootsma, stagiair bij Dansgroep Krisztina de Châtel
Kostuums: Modevormgever Aziz NL
Grime: Loes Braam
Fotografie: Hans Sinnicker en Evelien Bruijn
Productie Onderstebavo: Kristien Jansen
Projectleider Kwartiermakersfestival: Jannet Bonset

Met dank aan:

Staf en dansers van Dansgroep Krisztina de Châtel, Modevormgever Aziz NL, Henk Soetens, Hervormde Gemeente Haarlem, Eline Holl, Hans Sinnicker, Evelien Bruijn, Margreeth Cornelius en de mannen van het Haarlemmer Hout Project: Has Oushoorn, Herman Pronk, Harry de Wit, Karel Bubeneck, Gerard Rits en Paul Cobelens.

Opname:

Van de voorstelling *Onderstebavo* wordt een documentaire gemaakt door Michel van Overbeeke, financieel mogelijk gemaakt door het Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten.

Dansgroep Vanuit Marlies

Dansgroep Vanuit Marlies bestaat voor driekwart uit mensen met een psychiatrische achtergrond. Naast een vaste kern wisselt de samenstelling en komen er regelmatig mensen bij en vallen er mensen af. Marlies, een vrouw met een heel bijzondere uitstraling, die lijdt aan schizofrenie, is er vanaf de oprichting bij; vandaar de naam van de dansgroep. Elke week komt de groep bijeen om te repeteren. Aan de grote producties voor het Kwartiermakersfestival wordt langdurend en geconcentreerd gewerkt. De dansers raken al doende vertrouwd met de beeldtaal van een nieuwe choreograaf en brengen hun eigen mogelijkheden en impulsen in.

Ontstaan van de Dansgroep

Eind 1998 bood Wim Kannekens, danser en choreograaf uit Amsterdam, voor het eerst een workshop dansen aan in een buurthuis in Haarlem. De workshop was in eerste instantie bedoeld voor mensen met een psychiatrische achtergrond, maar stond ook open voor andere buurthuisbezoekers. Nadat de wekelijkse repetitie opgenomen werd in het aanbod dagbesteding van RODAS en er enkele presentaties gegeven waren startte in mei 2000 het officiële bestaan van Dansgroep Vanuit Marlies.

Optredens in Nederland

- Herfst 2000 in het Polanentheater Amsterdam, choreografie Wim Kannekens
- Augustus 2001 in het Atrium bij de Geestgronden, choreografie Wim Kannekens
- Oktober 2002: *Journey: Time...Body...Space...* Lichtfabriek Haarlem in het kader van het Kwartiermakersfestival 2002, choreografie Tebby Ramasike
- Oktober 2003: *Huid van Hout*, drie voorstellingen in de Lichtfabriek Haarlem, in het kader van het Kwartiermakersfestival 2003, choreografie Shusaku Takeuchi

Krisztina de Châtel

In de afgelopen 27 jaar heeft de van oorsprong Hongaarse choreograaf Krisztina de Châtel meer dan vijfenveertig choreografieën en twee dansfilms gemaakt. De meeste van De Châtel's choreografieën zijn avondvullende producties waarin dans, muziek en beeldende kunst een samenspel aangaan. Ook werkt ze regelmatig op bijzondere (buiten)locaties.

In de dansvoorstellingen van Krisztina de Châtel stoten altijd twee werelden op elkaar. Kwetsbare lichamen staan tegenover natuurelementen als wind, aarde en water. Maar ook binnen dat lichaam zelf lijkt een strijd te woeden: drift en controle strijden om de macht. In de keuze van haar leermeesters Kurt Jooss en Koert Stuyf heeft Krisztina de Châtel, bewust of onbewust, al gekozen voor contrasten. Op basis van het expressionisme van Jooss en het postmoderne van Stuyf heeft Krisztina de Châtel haar eigen stijl ontwikkeld.

In de ontwikkeling van haar visie zijn de afgelopen jaren accentverschuivingen gekomen. Niet alleen de techniek van de danser en de compositie van het stuk vindt Krisztina de Châtel belangrijk, maar ook wat de voorstelling zegt over de geest van onze tijd en de wereld waarin we leven. Sinds de voorstelling *Bewogen Bomen* (2002) vertellen de producties meer en meer wat de visie is van De Châtel op de maatschappij, al blijft dat in de voorstelling in een abstracte vorm.

Kwartiermakersfestival

Onderstebavo maakt deel uit van het 3e Kwartiermakersfestival zoals dat tussen 26 september tot en met 7 oktober 2004 plaatsvindt in de regio Haarlem, Amstelveen en Haarlemmermeer. Het betreft een cultureel festival dat als doel heeft om ruimte ('kwartier') te maken in de samenleving voor mensen met een psychiatrische achtergrond. Enerzijds door deze mensen de kans te geven op een volwaardige wijze hun talenten in te zetten, anderzijds door mensen uit de maatschappij voor te lichten over het leven met een psychische handicap en zodoende meer begrip te creëren. De diverse optredens,

exposities alsmede de organisatie ervan worden verzorgd door zowel mensen met als mensen zonder een psychiatrische achtergrond.

Het Kwartiermakersfestival is een initiatief van **Roads** en wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking met **De Geestgronden**, instelling voor geestelijke gezondheidszorg. Roads (voorheen RODAS) is de vernieuwende aanbieder van dagactiviteiten, werkprojecten, scholing en trajectbegeleiding. (zie www.roadshelpt.nl)

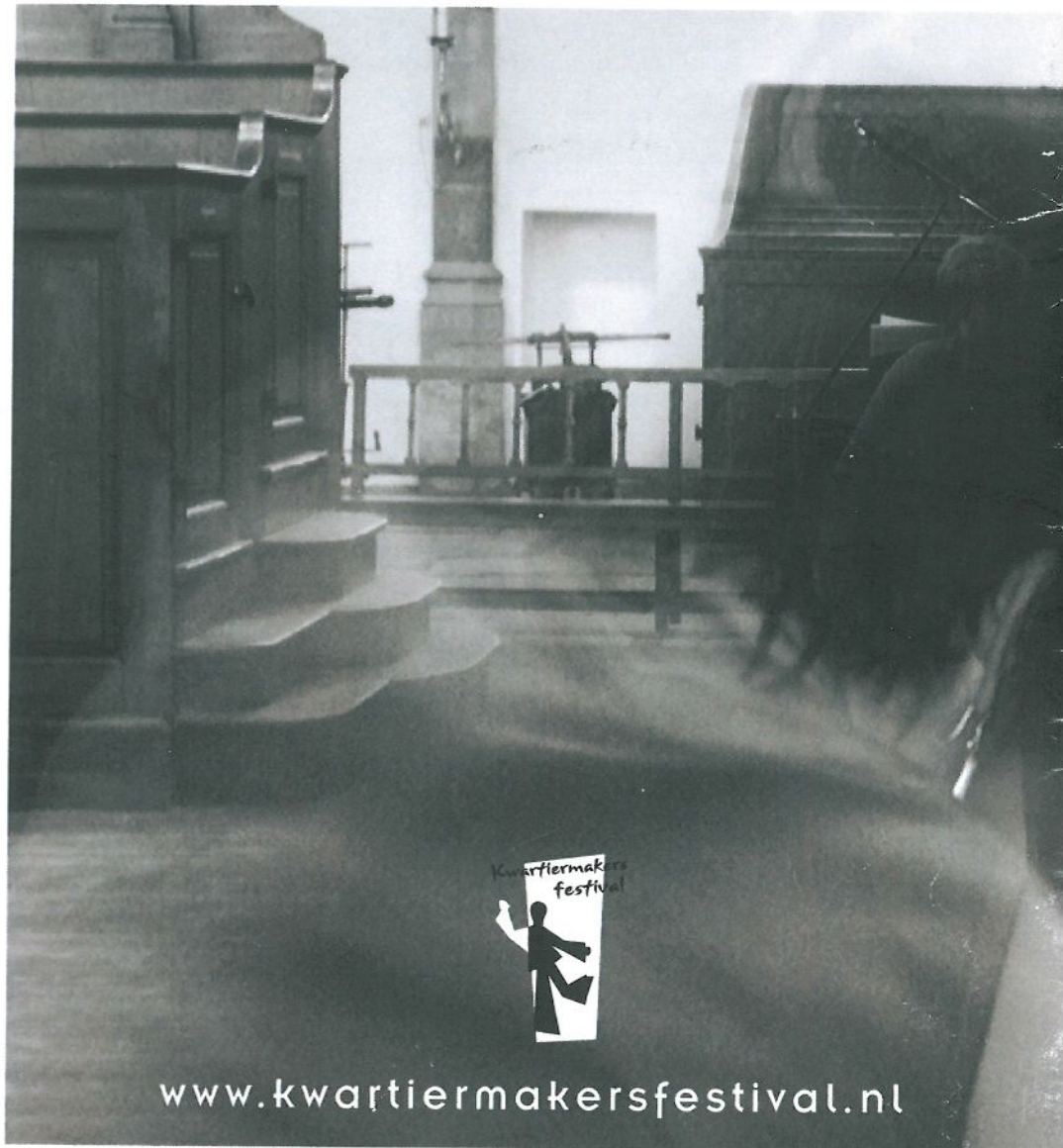
In de praktijk wordt mensen met een psychiatrische achtergrond gedurende een korte, intensieve periode de gelegenheid geboden zich artistiek te uiten, op het gebied van beeldende kunst, taal, muziek en dans, in een gelijkwaardige samenwerking met professionele kunstenaars. Dit blijkt voor beide partijen een inspirerende, nieuwe mogelijkheden biedende werkwijze. In de twee eerdere Kwartiermakersfestivals was het dansproject het pièce de résistance, uitnodigend en fascinerend genoeg voor veel mensen om op af te komen. Ook in de 3e editie is het optreden van Dansgroep Vanuit Marlies het hoogtepunt van het festival.

Financiële steun *Onderstebavo*:

Fonds voor Amateurkunst en Podiumkunsten, Stichting Anders Beleven en Jurlights.

Financiële steun Kwartiermakersfestival 2004:

Roads, De Geestgronden, Provincie Noord-Holland, Gemeente Haarlem, Gemeente Haarlemmermeer, NFGV, Oranjefonds, Schipholfonds, GGZ Noord-Holland-Noord, RIBW K/AM, GGZ Dijk en Duin, Brijder Verslavingszorg, Kunststichting Marietje Cladder, Hartekampgroep, Restaurant Le Cheval Blanc, Thunnissen Onderhoud, J. Glas, Exsta, JBK Kantoorinrichters, AIM, Together, Eneco Energie, Bureau Lindenhoek, Alcmaria en Lundbeck.

www.kwartiermakersfestival.nl